

Українська мова
5 клас

Сьогодні
13.11.2024

*Урок
№9*

Склад. Правила перенесення з рядка в рядок

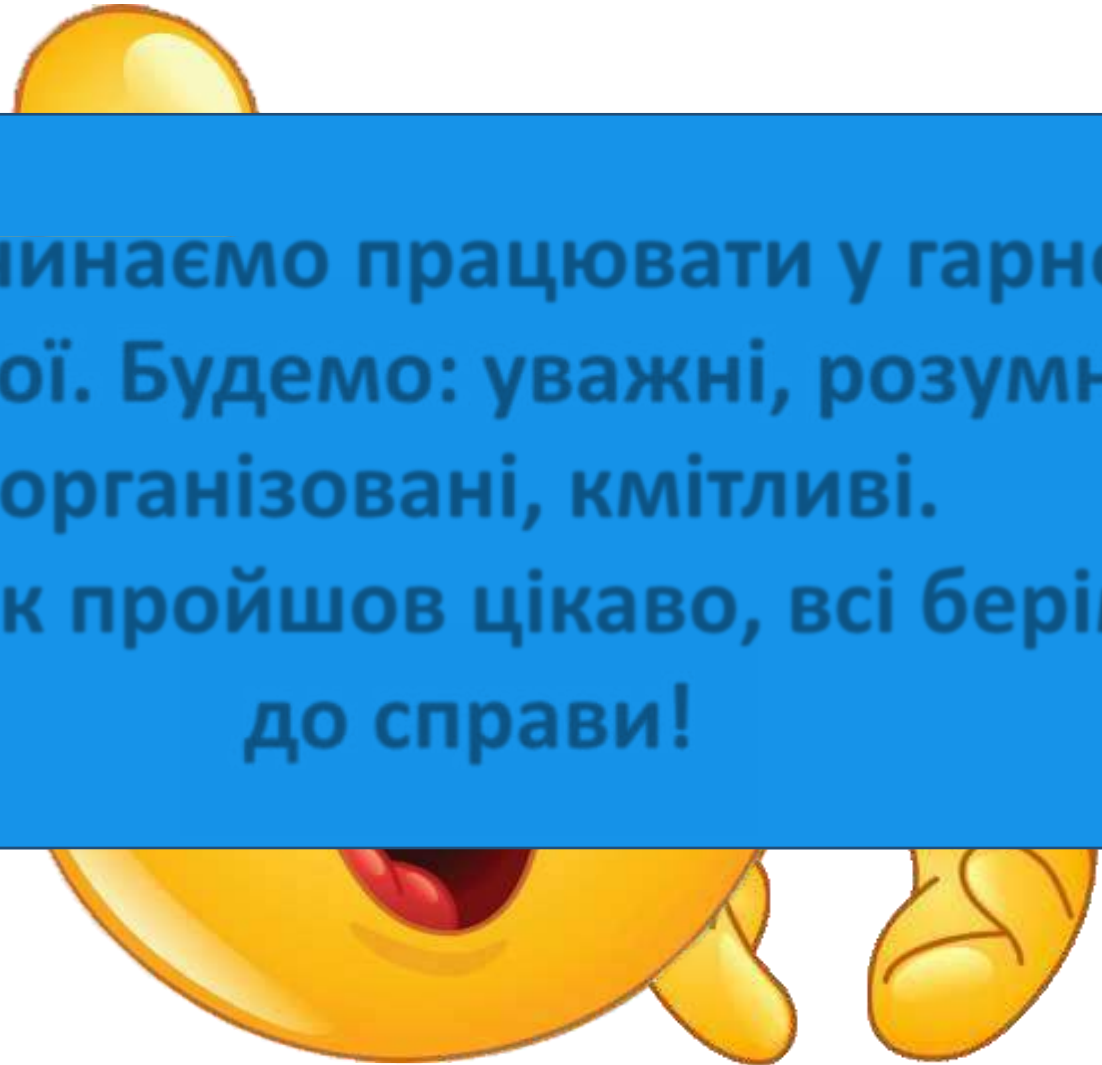
Мета: поглибити знання учнів щодо складу й наголосу, удосконалювати вміння ділити слова на склади, визначити склади відкриті й закриті, наголошені й ненаголошені, опрацювати основні правила переносу слів; виробити в учнів комунікативні мовні компетенції; розвивати вміння ефективно і самостійно вчитися; продовжувати роботу над удосконалюванням усного і писемного мовлення; збагачувати та уточнювати активний словник; підвищувати мовленнєву культуру учнів; виховувати інтерес до результатів власної праці.

**Любі діти, добрий день!
Зичу праці і старання!
А ще, друзі, всім бажаю
Справдити всі сподівання!**

Тож починаємо працювати у гарному
настрої. Будемо: уважні, розумні,
організовані, кмітливі.
Щоб урок пройшов цікаво, всі берімося
до справи!

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

майо'ліка, свобо'да

Майоліка (названа також глазурованим фаянсом або глазурованою теракотою) — пресована керамічна плитка з кольоровою основою

1. Що таке склад?
2. Як переносимо слова з рядка в рядок?
3. Які значущі частини виділяємо у слові?
4. Які склади називають відкритими і закритими?

1. Для чого ділять слова на склади?
2. Як правильно перенести слово з рядка в рядок?
3. Чи важливо дотримуватися правил перенесення?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Цінності [ц'і'н':ост'і], Україна [украї'на], пісня [п'і'с'н'а],
тризуб [триезу́б], незалежність [неизале́жн'іс'т'],
спадщина [спа́дшчиена], історія [істо́р'і́а], культура
[кул'ту́ра].

Вправа 218. Ознайомтеся з таблицею. До кожного правила доберіть власні приклади

Правила переносу		
1	Одну букву не залишаємо в попередньому рядку й не переносимо в наступний рядок	<i>ака-де-мія, Ма-рія, олі-вець</i>
2	Не можна розривати сполучення букв дж, дз, які позначають один звук	<i>гу-дзик, хо-джу</i>
3	Не можна розривати сполучення букв йо, ьо	<i>па-йок, сльо-за</i>
4	Апостроф, м'який знак, й у переносах не відокремлюємо від попередньої літери	<i>бур'-ян, Лук'-ян</i>
5	Коли корінь починається на голосний, то переносимо довільно, а коли на приголосний, то від кореня його не відриваємо	<i>ро-зорати, роз-орати, розо-рати, ви-правдання</i>
6	При збігу однакових приголосних одну залишаємо, а другу переносимо. В іменниках із подовженими приголосними можливий подвійний перенос	<i>закон-ний, розріс-ся знан-ня, зна-ння</i>
7	Не розриваємо в переносах односкладові префікси перед приголосними	<i>над-мірний, най-більший</i>
8	Не можна переносити прізвища, залишаючи в кінці попереднього рядка ініціали або інші умовні скорочення	<i>Т. Г. Шевченко; п. Іваненко, Але Тарас Григорович / Шевченко</i>
9	Не можна відривати скорочені назви мір від цифр	<i>2021 р. (не 2021 / р.), 50 га (не 50 / га)</i>
У решті випадків слова довільно переносимо за складами: Дні-про, Дніп-ро; се-стра, сест-ра.		

Вправа 219. Запишіть слова, поділивши їх на склади. Поставте над кожним словом номер відповідного правила з таблиці

О-ко, ши-я, льо-дя-ник, ма-йо-лі-ка, зна-ння, ліс,
жи-ття, під-жив-лю-ва-ти, ку-ку-ру-дза, сі-рий,
низь-

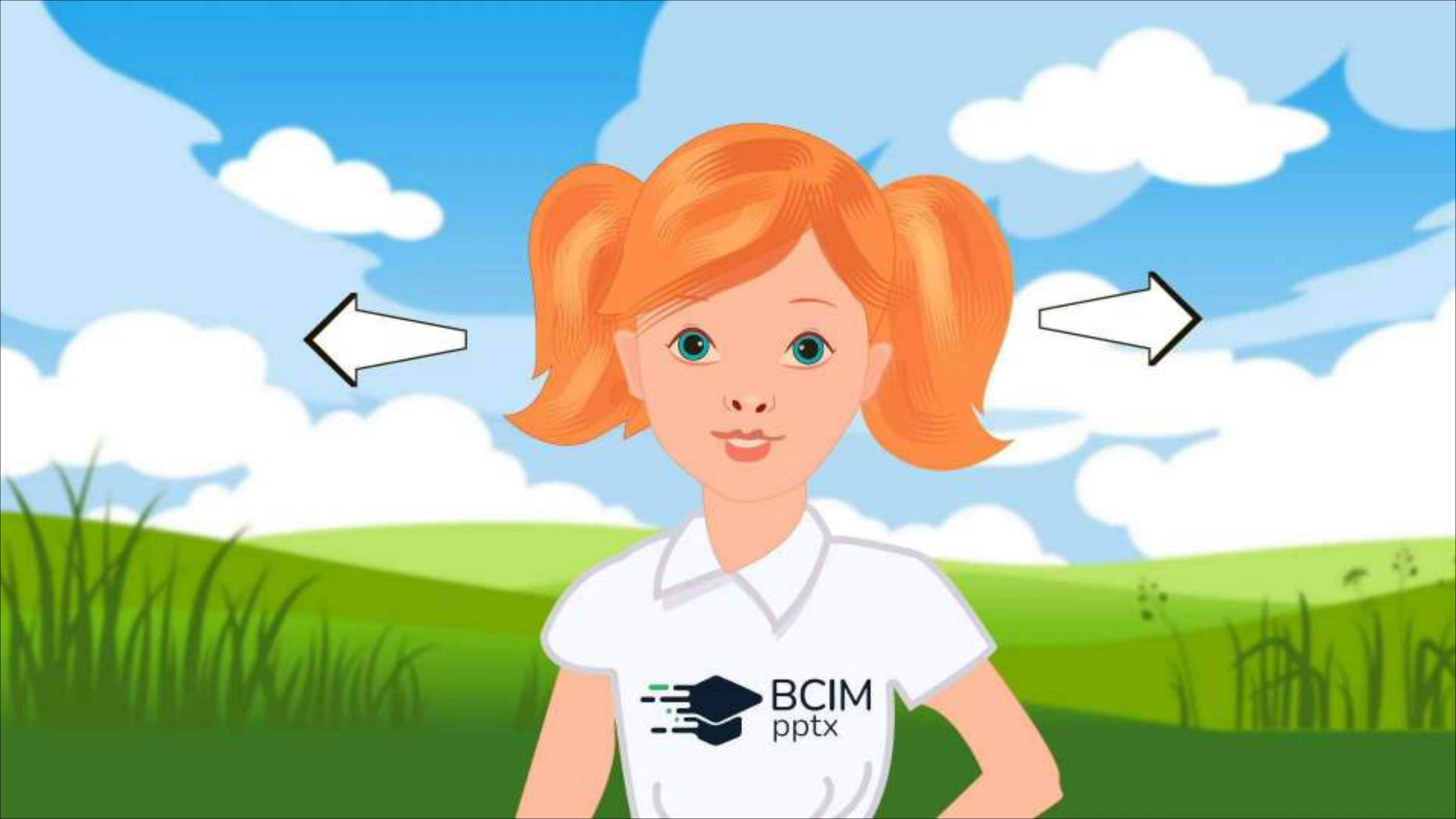
ко, бай-ка, Лук'-ян, доз-рі-ва-ти, вип-рав-да-ння,
най-ви-щий, цін-нос-ті, стій-кий.

Вправа 220. Випишіть слова, які не можна розривати для переносу. Складіть із ними словосполучення

Герб, клас, сом, степ, лев, кран, скло.
Український герб, п'ятий клас, вусатий сом,
безкрайній степ, африканський лев, будівельний
кран, куленепробивне скло.

Вправа 222. Поясніть, чому в наведених словах є лише один варіант переносу

1. Хо-джу, си-джу, ра-джу, во-джу.
2. М'я-та, кіль-це, низь-ко, бай-ка.
3. Від-звук, від-зив, від-жив.

Вправа 223. Знайдіть «зайве» слово в кожному рядку

А Віт-чиз-на, бу-зок, прис-туп, про-мовець, сце-на-рист.

Б Ле-ва-да, за-квіт-ча-ли, зем-ля, зе-мля, на-ро-доз-нав-ство.

В Со-няч-ний, при-спі-вує, у-день, але-я, чор-ноб-ри-вий.

Г По-до-рож, гі-сть, ек-ран, дз-він.

Д До-лень-ка, пі-ра-мі-да, від-звук, спи-нись, бла-кить, под-зво-ни.

Вправа 224. Визначте, у якому рядку в усіх словах правильно позначені
переноси

- А Осін-ній, чор-но-бри-вий, від-літати.
Б Рі-лля, сад-жати, ви-орати.
В Цукро-варіння, кольо-ровий, зір-вати.
Г Жовтін-ня, га-йок, дос-тиглий.

Вправа 225. Поясніть, чому в наведених словах є лише один варіант переносу

1. Яч-мінь, юш-ка, їс-ти, ко-лія, ра-дію.
2. Бу-джу, ра-джу, во-джу, су-джу, їж-джу.
3. Від-зив, під-жар, від-жив, під-звіт.

Які емоції виникли у вас під час уроку? Що треба зробити, аби відчувати позитивні емоції? Які відомості під час уроку зацікавили вас найбільше? Над чим треба ще попрацювати?

с.88 Впр.221

с.87 вивчити правила

Оціни роботу за допомогою фразеологізмів

Від уроку я на сьомому
небі.

ТАК

НІ

Замість навчання воду
решетом носили.

ТАК

НІ

Під час урокугнули
спину.

ТАК

НІ

Працювали з вчителем
душа в душу.

ТАК

НІ

Дізнався, що на вербі
груші ростуть.

ТАК

НІ

У цій темі всі зуби з'їли.

ТАК

НІ

